

Motion till riksdagen 2006/07:C360

av **Maria Wetterstrand m.fl. (mp)**

En hållbar, solidarisk och grön bostadspolitik

Innehållsförteckning

Förslag till riksdagsbeslut	2
Inledning	4
Solidariska principer för en grön bostadspolitik	4
Folkhälsa, jämlikhet och jämställdhet.....	5
Barnets rätt.....	6
Hållbar samhällsplanering	6
Ett bristfälligt bostadspolitiskt systemskifte.....	7
Kooperativ hyresrätt, kollektivhus och boinflytande	8
Kooperativa hyresrätter	8
Boinflytande	9
Skattebefrielse av egen arbetsinsats.....	9
Bostaden och kretsloppet	10
Energi	10
Avfall.....	11
Tillgänglighet och äldre	12
Personer med funktionshinder.....	12
Äldre	12
Jämställdhet, barn och trygghet.....	13
Regionalpolitik.....	14
Storstad	14
Mindre städer och glesbygd.....	14
Samhällsplanering.....	15
Buller.....	15
Externa köpcentrum.....	16
Mobilmaster, lågstrålande zoner och elallergi	16
Boende – en ovillkorlig rättighet.....	17
Segregation.....	17
Hemlöshet.....	17
Att flytta hemifrån, studera och bilda familj	18

Fel! Okänt namn på

Fastighetskatten	19
Strandskyddet	19

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till åtgärder som stimulerar nya upplåtelseformer för kollektivhus och kooperativa hyresrätter.
2. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till åtgärder som ökar de boendes inflytande över sin bomiljö.
3. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag för skattebefrielse av boendes egna arbetsinsatser för att höja kvaliteten i boendet.¹
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om behovet av en förändrad bygglagstiftning enligt vad i motionen föreslås om energiaktiva tak.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att vart fjärde tak bör ha solfångare år 2020.
6. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till en reform som syftar till att avgifter för driftskostnader utformas så att den fasta kostnaden för kunden minskar på den rörligas bekostnad.²
7. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring av gällande regler med målet att hushållens källsortering underlättas och stimuleras samt att urinseparering stimuleras vid nybyggnation och renovering.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att det vid nybyggnation ska ställas krav på att bostäder är tillgänglighetsanpassade.
9. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag för att undanröja de hinder som i dag finns för att starta äldrekooperativ samt att kommunerna uppmantras att ingå borgensansvar när äldrekooperativ bildas.³
10. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till hur jämställdhets- och barnperspektiv ska integreras vid bostadsplaneringen.
11. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till utformning av ett system för kommunal samverkan för att erbjuda våldsutsatta skyddat boende på annan ort.³
12. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till lagändringar och andra åtgärder som effektivt motverkar olaglig handel med bostadskontrakt.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om möjligheten för privatpersoner att skattefritt hyra ut del av egen bostad.¹
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att utreda modeller för kommunala fastighetsavgifter för icke permanentboende för finansiering av lokala samhällsbyggnadskostnader.¹
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att behålla det regionalt förhöjda grundavdraget.⁴
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om vikten av att planera för minskat buller i bostadsområden.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att etablering av externhandel alltid ska föregås av en miljökonsekvensbeskrivning och en tillståndsprövning enligt miljöbalken.

Fel! Okänt namn på

18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om skyldigheten att redovisa kompensatoriska åtgärder när etablering av externa köpcentrum ska lagstiftas.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av ett tillfälligt stopp för etablering av externa köpcentrum i väntan på skärpta regler.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att reglerna för bostadsanpassningsbidrag bör ändras så att bidrag för elsanering blir möjligt.
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att bygglovsplikt måste införas för antenner för basstationer för mobiltelefoni.
22. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till hur lagstiftningen bör ändras så att det blir möjligt för kommuner att införa s.k. lågstrålande zoner.
23. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till lagändringar som gör att bostadsområden måste omfatta mer än en upplåtelseform.
24. Riksdagen begär att regeringen återkommer med en rättighetslagstiftning som garanterar alla i Sverige ett boende.³
25. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till ändringar i socialtjänstlagen vad avser obligatoriska åtgärder när vräkning eller bostadslöshet av andra orsaker hotar barnfamiljer.³
26. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till lag om inrättande av bostadsförmedlingar för hemlösa.³
27. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till hur antalet kollektivbostäder kan ökas.
28. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att vid fördelning av högskoleplatser vid högskolor och universitet hänsyn även ska tas till utbudet av bostäder för de studerande.⁵
29. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om rätten för studenter med barn och/eller funktionshinder till anpassat boende.
30. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till hur fastighetsskatten ska utformas för att gynna investeringar i hållbar teknik och minskad miljöpåverkan.¹
31. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att lagstiftningen för strandskydd bör skärpas samt att möjligheten till dispenser bör stramas upp.⁶
32. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att vissa geografiska områden helt ska undantas från möjligheten till dispens från strandskydd.⁶

¹ Yrkandena 3, 13, 14 och 30 hänvisade till SkU.

² Yrkande 6 hänvisat till NU.

³ Yrkandena 9, 11 och 24–26 hänvisade till SoU.

⁴ Yrkande 15 hänvisat till FiU.

⁵ Yrkande 28 hänvisat till UbU.

Fel! Okänt namn på

⁶ Yrkandena 31 och 32 hänvisade till MJU.

Fel! Okänt namn på

Inledning

Rätten till bostad är stadgad såväl i FN:s konventioner som i svensk grundlag och är en självklar del av våra liv. Boende lyfts fram som en social rättighet både i FN-deklarationen (artikel 25) och i regeringsformen 1 kap. 2 § första stycket. Riksdagen har fastställt ett bostadspolitiskt mål om att ”alla skall ges förutsättningar att leva i goda bostäder till rimliga kostnader och i en stimulerande och trygg miljö inom ekologiskt hållbara ramar” (2002/03:BoU1). Detta är ett beslut som Miljöpartiet de gröna ställer sig helt bakom.

Vi är lika beroende av ett hem och en bostad som av arbete och fritid. Det är en nödvändig förutsättning för ett gott liv. Bostadspolitik berör en rad andra politikområden men vi har valt att i denna motion lyfta fram några grundbultar för en grön bostadspolitik, med exempel och förslag på förbättringar av rådande situation.

Det är viktigt att det byggs bostäder så att det fyller de behov som finns. Detta skall ske utan att nya grönytor tas i anspråk. Miljöpartiet vill särskilt fokusera på att bygga enklare och mindre lägenheter.

Vid byggande skall särskild hänsyn givetvis tas till att bygga miljövänligt. Vi har dock valt att inte fokusera på detta i denna motion. I en tidigare rapport från Miljöpartiet de gröna, Miljö ger jobb, nr 1 2006, utvecklar vi vår syn på en hållbar bygg- och bostadssektor.

Under mandatperioden 2002–2006 har det byggts nära 120 000 nya lägenheter i Sverige och det kommer troligen att behöva byggas cirka 40 000 nya lägenheter per år framöver. Lika viktigt som att bygga nytt, är det dock att utnyttja och se över befintligt bestånd och bostadsstrukturen.

I förhållande till de problem som avsaknaden av en bostad utgör och många oförmåga att klara den allt högre kostnaden för boendet, borde fokus i samhällsdebatten ligga på att upparbeta en solidarisk och ekologiskt hållbar bostadspolitik. För Miljöpartiet är det därför förvånande att diskussionen alltför ofta utgår från sektorsintressen, regionala förhållanden eller helt omvandlas till en fråga om arbetsmarknad och näringsliv i stället för att ses i ett helhetsperspektiv.

Solidariska principer för en grön bostadspolitik

Utgångspunkten för vår bostadspolitik är givetvis vår ideologiska hemvist som baseras på tre solidariska principer. Dessa är solidaritet med djur, natur och de ekologiska systemen, kommande generationer och världens alla människor.

Solidaritet med kommande generationer och naturen innebär att allt boende och byggande av bostäder skall ingå i naturens kretslopp, exempelvis samhällets förmåga att klara energiförsörjningen samt hantera avfall och

andra resurser på ett miljöriktigt sätt. Den gröna bostadspolitiken sätter individens rättigheter i centrum. Friheten för individen måste bygga på allas förståelse att upprätthålla solidariteten som ledstjärna för samhällets utveckling. Med våra möjligheter följer också ett ansvar att förvalta jordens resurser till framtida möjligheter för dem som kommer efter oss.

Solidariteten med världens alla människor innebär bland annat krav på rättvis handel med varor och tjänster på den globala marknaden, att vår utveckling också bidrar till att lösa globala problem samt en socialt och ekonomiskt ansvarsfull bostadspolitik för landets samtliga invånare. Vår politik innebär att ingen får diskrimineras för sin bakgrund eller identitet. Oavsett kön, funktionshinder, ekonomisk situation, etnicitet, sexualitet, ålder eller familjesituation har alla rätt till ett värdigt boende. Detta gäller även dem som vistas här i väntan på svenskt medborgarskap.

Det är särskilt viktigt att fokusera den gröna politiken på de aspekter av boendet som bidrar till att utveckla ett mer solidariskt samhälle. Samtidigt bör det skapas förutsättningar för att stärka individens rätt till boende, och för en mångfald i valet mellan olika bostadsformer; allt för att hitta bästa möjliga trygghet för den situation i livet som krävs. Rätten till bostad är för oss ovillkorlig. Det skall inte vara möjligt att bli fräntagen denna rätt.

Folkhälsa, jämlikhet och jämställdhet

Folkhälsoaspekten på boendet är ett perspektiv som tydligt inringar den gröna synen på boendet. Vår politik förutsätter allas lika rätt till god hälsa och rymmer såväl kretsloppstänkandet som det demokratiska deltagandet och rättvisa villkor för alla. Många problem i samhället är kopplade till boendet, direkt eller indirekt, och påverkar såväl miljö, hälsa som den sociala situationen.

Det kan till exempel bero på förekomst av gifter, mögel eller buller, en upplevelse av brist på inflytande i boendemiljön eller att boendekostnaderna blir orimligt höga. När boendet inte fungerar är det svårt att få andra bitar i livet att falla på plats med jobb, studier, att flytta hemifrån och att bilda familj med mera. Vårt samhälle ger oss olika förutsättningar, men vi är också individer och har olika livssituationer och därför skall det finnas boende för olika behov och smaker, för olika krav och situationer, som vi har råd med.

Miljöpartiet ser det som angeläget att motverka diskriminering och förtryckande strukturer som begränsar våra möjligheter att växa som individer. Med ett jämställdhetsperspektiv på bostadspolitiken vill vi förändra förhållanden som i dag är orättvisa, till exempel avstånden till kommunikationer och service men också utformningen av bostadsmiljöerna.

Bostadssegregationen får sitt tydligaste uttryck genom att skapa klyftor i samhället. Problemet kan uppstå baserat på sociala och ekonomiska grunder och kopplat till ålder, etnicitet och klass. Segregationen kan bland annat motverkas genom en mångfald av boendeformer inom samma område. Bostadssegregation behöver inte vara ofrivillig eller problematisk, då människor söker sig till en granngemenskap med människor med liknande erfarenheter

Fel! Okänt namn på

och bakgrund som de själva har. Det är när sociala och ekonomiska faktorer samverkar i en negativ spiral som problem uppstår.

Barnets rätt

Ett barn har rätt att växa upp i en trygg och säker miljö. Hur ett barn växer upp präglar denna person resten av livet. En särskilt prioriterad uppgift för oss gröna är därför att skapa boendemiljöer utifrån barns behov. Barnkonventionen skall vara vägledande vid allt beslutsfattande som rör boendet. Det är oacceptabelt att barnfamiljer kan vräkas och stå utan bostad, oavsett omständigheter. Barnperspektivet måste genomsyra bostadsplaneringen vad gäller möjligheter till sociala kontakter, skolgång, grönytor, fritidsaktiviteter, trafiksäkerhet och trygghet.

Hållbar samhällsplanering

Vi har det senaste århundradet genomgått en radikal samhällsomvandling och i dag bor vi främst i tätorter och städer. Med det följer en rad möjligheter men också ökade målkonflikter. En tydlig sådan är utbyggnaden av samhällen på värdefull jordbruksmark. Tydligast är detta kanske i regionen kring Lunds kommun – kommunerna i denna region vill bygga mer men omges av jordbruksmarker av högsta kvalitet, så kallad 10+. Det är jordbruksmarker som behövs i framtiden, såväl för traditionella jordbruksprodukter som för framtidens energigrödor. I denna målkonflikt väljer kommuner tyvärr oftast att tillåta utbyggnad, trots den goda åkermarken. I stället bör den goda jordbruksmarken värnas och därför måste vissa utbyggnader hejdas.

Exploateringen av nya områden hotar att skapa en förstoring av staden till en gräns där kostnaderna för allmänna nyttigheter som avlopp och avfallshandling, energiförsörjning, skola och barnomsorg, blir svårare och allt dyrare att hantera. En bristfällig infrastruktur och boendemiljö i förorterna kan leda till såväl bristande inflytande som ökad segregation i samhället. Byar på landsbygden är attraktiva för boende, om det finns kommunikationer och kommunal service i form av skola och dagis. Tyvärr kan det konstateras att i många glesbygdsområden, där tidigare levande orter funnits, minskar befolkningen och svårigheten att upprätthålla kommunal service blir uppenbar.

Vi ser det som nödvändigt att utveckla infrastrukturen till ökad hållbarhet så att den inte medför kostnader som betalas i form av försämrad miljö och hälsa. Det gäller också boendeområden som är dåligt planerade och bräckliga från social och demokratisk synpunkt. Närhet till daghem, skola, arbetsplatser, affärer och grönområden är viktigt för lokalsamhällets sociala sammanhållning.

Också trafiksystem måste ställas om och en satsning på kollektivtrafik och bättre planering av städerna är helt avgörande för att möta framtiden på ett hållbart socialt, ekologiskt och demokratiskt sätt.

Ett bristfälligt bostadspolitiskt systemskifte

Under de senaste 15 åren har det skett något av ett systemskifte i bostadspolitiken. Förenklat uttryckt handlar det om att inflytandet för stat och kommun har minskat, medan inflytandet för marknaden och särskilt de större bolagen har ökat. Bidrag har omvandlats till beskattning och kommunernas instrument, planering, markanvisning och kvalitetskontroll, har försvagats. Spekulationsekonomin har satt bostadsmarknaden i ett järngrepp.

Systemskiftet har inte varit entydigt negativt. Men det är en bidragande orsak till höga priser, ekologiskt belastade och utarmade stadsmiljöer, segregation, utslagning av redan svaga grupper och dålig kvalitet. Från att tidigare snarast ha varit ett mycket aktivt instrument för att styra samhällsekonomin med statliga subventioner, har bostadssektorn omvandlats till att i stället ge intäkter till staten, inte minst genom fastighetsskatten.

Kommunernas möjligheter att styra över bostadsbyggande försvagas av att många av de lämpliga byggrätterna nu ägs av byggbolagen. Dessa kan ibland ha fått för mycket makt över vad som byggs och när samt på vilka villkor.

Kommunernas möjligheter att skapa incitament för byggande och ombildning av fastigheter till nya boendeformer har minskat. Möjligheten att bistå med stöd till finansiering är närmast obefintlig på grund av ändrade regler för krediter och räntor. Det saknas i många fall möjlighet att ge kreditgarantier till mindre samfälligheter eller kooperativa föreningar för att skapa flerfamiljsboenden.

Kommunerna har sålt ut mycket av sin mark, oftast till större byggföretag och för priser som omöjliggör för mindre småhusägare, eller mindre byggföretag att konkurrera. Det är allvarligt eftersom handlingsfriheten minskar för en mångfald av behov och intressen.

Kommunernas kontrollfunktion har slopats, ansvaret har till stor del flyttats över till byggföretagens egenkontroller och även tillsynen av bostadsmiljön har minskat. Sammantaget har detta ökat bolagens makt över byggandet. Därtill kommer att det är en mycket koncentrerad marknad, med starka inslag av bristande konkurrens inom till exempel byggmaterialbranschen.

Boverket skiljer mellan tre sorters byggherrar: de som bygger för att bruka byggnaden själva, de som bygger för att förvalta (till exempel hyra ut lägenheter) och de som bygger för att sälja vidare. Det är den sistnämnda gruppen som dominerar bostadsbyggandet. Detta bidrar till en rad problem:

- ? Spekulationsproduktion av bostadsrätter för ekonomiskt starka kunder överbetonas.
- ? Priserna på mark gör att konkurrensen oftast är snedvriden till ekonomiskt starka aktörers fördel och att tillgången på mark inom kommunen blir närmast monopoliserad.
- ? I relation till andelen bostadsrätter, byggs det för få små flerfamiljshus, kollektivhus, hyresrätter och kooperativa hyresrätter.
- ? Rationaliserade byggprocesser för snabb kostnadstäckning och låga priser leder till att slarv och dålig kvalitet ökar, vilket ytterligare försämras av korta garanti- och avskrivningstider.

Fel! Okänt namn på

- ? Det finns en överbetoning på att minska kortsiktiga byggkostnader även där detta leder till högre långsiktiga driftskostnader. Detta är särskilt bekymmersamt när det gäller energianvändning och hantering av avlopp och avfall, men leder också till fel balans mellan bostadsformer.
- ? Det byggs fortfarande områden med stora skevheter i balansen mellan bostäder, kommersiell service, offentlig service och tillgång till rekreations- och andra grönområden.

Dessa problem är i dag omfattande inom byggområdet. Expansionen inom byggmarknaden har också lett till ökade problem gällande kvalitetskontroll och på skattesidan.

Det bostadspolitiska systemskiftet är självfallet inte den enda anledningen till problemen. Politiken bidrar på andra sätt, till exempel genom att ta mycket betalt för tomter och skynda på processen i olika led för att kunna visa på resultat. I själva verket leder det kortsiktiga tänkandet och de villkor som finns för byggsektorn och bostadsmarknaden till att situationen blir än mer ohållbar.

Miljöpartiet vill förändra nuvarande situation för att balansera den utveckling som skett. Utan åtgärder kommer bostadsmarknaden att lamslås och utrymmet för framväxande boendeformer minskas. Vi ser med oro på de krav på en ytterligare försämring av bostadspolitiken som sker från marknadsliberala krafter. Framför allt riskerar helt införda marknadshyror och än mer bostadsspekulation att slå tanken på en likvärdig och solidarisk bostadspolitik i spillror. Vi behöver fler alternativ som baseras på det grundläggande behovet av att ha en bostad. Det behövs nya tag.

Kooperativ hyresrätt, kollektivhus och boinflytande

Kooperativa hyresrätter

Vi ser en stor efterfrågan på nya boendeformer växa fram. Bostadssektorn berör en mångfald av olika intressen och det behövs därför många olika lösningar och blandningar av bostadsformer. En boendeform som inte uppmärksammas tillräckligt mycket är den kooperativa hyresrätten. Kooperativa hyresrätter är särskilt attraktiva genom att de förenar bostadsrättens sociala fördelar och självförvaltningsfördelar, samtidigt som de fördelningspolitiska nackdelarna av spekulationsvinsterna undviks.

I april 2002 trädde den nya lagen om kooperativ hyresrätt i kraft, något som vi från Miljöpartiet länge har verkat för. Eftersom denna boendeform har klara fördelar samtidigt som den är ganska okänd bör staten bidra med rådgivning, kunskapsspridning och information. För att stimulera en regional spridning bör särskilda pilotprojekt övervägas.

Om ett allmännyttigt bostadsföretag skall säljas bör kooperativ hyresrätt gynnas som upplåtelseform. Även finansiella lättnader bör utvecklas. Ett skäl

Fel! Okänt namn på

till detta är att underlätta för flera grupper att välja denna upplåtelseform. Ett annat skäl är att något motverka den attraktion som möjligheten till spekulationsvinst kan ha för bostadsrättsformen på expansiva orter.

Kommunerna bör stimuleras att ge kreditgarantier för ombildning av bostadsrätt till kooperativ hyresrätt. En modell för kooperativ hyresrätt går ut på att föreningen hyr lägenheter från ett bostadsföretag och vidarehyr lägenheterna till medlemmarna i föreningen. Denna upplåtelseform är i dag missgynnad skattemässigt jämfört med andra upplåtelseformer. En förändring av schablonbeskattningsreglerna i inkomstskattelagen behövs för att likställa formerna. Möjligheten att kunna ta billigare lån för bildandet av kooperativa samfälligheter måste också stimuleras. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till åtgärder som stimulerar nya upplåtelseformer för kollektivhus och kooperativa hyresrätter.

Boinflytande

I dag omgärdas boendet av mycket regler men lite inflytande. Miljöpartiet vill öka inflytandet över planeringen, byggandet och förvaltningen av bostäder. Genom att förändra lagstiftning, till exempel genom en större grad av samrådsförfaranden för de boende inom en fastighet, ökar inflytandet. Vi vill med tydliga skattereduktioner framhålla vikten av de boendes egna insatser för att förhöja kvaliteten på boendet. Genom att skapa samfälligheter skulle också underhåll och bostadsnära förändringar lättare kunna göras i samråd med fastighetsägaren.

Möjligheten att bilda kollektivboende av olika slag är ett annat sätt att öka inflytandet. Då kan de boende tillsammans med fastighetsägaren få möjlighet att bilda särskilt anpassat boende, med kollektiva nyttigheter. Genom detta boende skulle många nya tjänster och funktioner komma fram som skulle öka det sociala välbefinnandet och minska de ekonomiska kostnaderna och resursanvändandet. Samfälligheter för småhus bör liksom bostadsrättsföreningar, hyresgästföreningar och andra boendeorganisationer alltid inbjudas till samråd inför planering av kommunala planförändringar och vara remissinstans för omedelbara förändringar i omgivningen. För att ytterligare öka den enskildes boinflytande, bör individen ha talerätt i hyresnämnden och kunna överklaga hyresnämndens beslut. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till åtgärder som ökar de boendes inflytande över sin bomiljö.

Skattebefrielse av egen arbetsinsats

För att uppmuntra självförvaltning och inflytande över boendets kostnader bör vissa arbetsinsatser av de boende vara skattefria för föreningen upp till ett basbelopp. På detta sätt kan de boende tillsammans, eller enskilt, få ned hyran genom att själva utföra till exempel trappstädning, snöskottning, gräsklippning eller skötsel av rabatter. Riksdagen begär att regeringen lägger fram

Fel! Okänt namn på

förslag för skattebefrielse av boendes egna arbetsinsatser för att höja kvaliteten i boendet.

Bostaden och kretsloppet

Boendet och byggandet innebär en stor konsumtion av resurser av olika slag. Vi använder energi på ett onödigt slösaktigt och ineffektivt sätt; en stor del av våra transporter sker på ett ohållbart sätt och vi konsumerar icke förnybara produkter i stor takt. För att uppnå ett ekologiskt hållbart samhälle måste kretsloppen slutas bättre. Byggande och bostäder är i detta sammanhang viktiga på flera sätt, till exempel genom avfallshantering, energianvändning, byggande och rivning av bostaden och näringsämnen i avloppet. Alla åtgärder som kan hindra en fortsatt ökning av kemikalier i bostaden måste främjas. Nyutvinning av icke förnybara ämnen behöver reduceras.

Rätten att slippa radon och allergifarliga byggmaterial måste prioriteras högt vid såväl nybyggnation som i redan befintliga bostadsbestånd. Vi skall kunna kräva att få en bra inomhusmiljö.

Energi

Bebyggelse och boende svarar för drygt 40 procent av Sveriges totala energiförbrukning. Direktverkande el och fossila bränslen värmer än i dag alltför många bostäder. Att minska energiförbrukningen genom bättre isolering och att använda en allt större andel förnybara energikällor är ett viktigt steg för ett långsiktigt hållbart boende.

Miljöpartiet vill ge fortsatt stöd till utvecklingen av olika förnybara energikällor, som solvärme, solceller, biobränslen och andra tekniska lösningar som underlättar en effektiv energianvändning. Potentialen för användning av solenergi är stor även i Sverige, och energibehovet i moderna hus är i huvudsak kopplad till användningen av varmt vatten som ofta är större på sommaren än på vintern. Behovet av värme på vintern är i dag marginellt större än behovet av energi för kyla i ett modernt hus på sommaren. Att använda hustak och fasader som energiaktiva ytor för att minimera behovet av utifrån tillförd energi är därför en självklart bra långsiktig lösning. Trots att inga regler har föreskrivit det är ändå en stor andel av våra hustak vända i för solenergi lämpligt solläge.

För att nå målet att vart fjärde tak senast år 2020 skall var klätt med solfångare krävs inte bara morötter utan även styrande regler. En modern bygglagstiftning bör innehålla regler inte bara om energisnåla lösningar och hållbara materialval utan även om att yttre ytmaterial på nya byggnader så långt möjligt skall ta till vara den energi som faller på byggnaden. Ett sätt att styra i den riktningen är att bygglagstiftningen innehåller regler om nybyggnation som ställer krav på energiaktiva tak. Samma krav borde kunna ställas när det är dags att byta tak på miljonprogrammets alla byggnader och andra stora

Fel! Okänt namn på

renoveringsobjekt. Spanien och Portugal har nyligen infört en lagstiftning om solfångare på nybyggnader och renoveringar som borde kunna ligga till grund för initiativ i Sverige. Regeringen bör utreda och återkomma till riksdagen med förslag på hur ett regelverk i bygglagstiftningen kan se ut för att få en kraftigt styrande effekt. Om detta bör riksdagen ge regeringen till känna som sin mening.

Riksdagen bör vidare ge regeringen till känna som sin mening att målet bör vara att vart fjärde tak skall ha solfångare år 2020.

Efter 1985 har energiförbrukningen i nya flerbostadshus ökat allt mer. Enligt Energimyndigheten är nybyggda flerbostadshus som byggs i dag 16 procent mer energikrävande än de som byggdes för tio år sedan. Detta beror på bristande ekonomiska incitament, det vill säga att man försöker hålla nere investeringskostnaden, på bekostnad av högre driftskostnader som energi. Det är ofta skilda ekonomier inblandade, å ena sidan byggföretaget som bygger och säljer huset/lägenheten och å andra sidan den boende som står för driftskostnaden. En viktig reform för framtiden är därför att kunna styra sin konsumtion av el och värme i än högre grad, det vill säga att överföra kostnader för abonnemang från fasta till rörliga priser. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till en sådan reform.

Avfall

Avfallshantering är viktig för bostadens del i kretsloppet, dels för att säkra att mer material går till återanvändning eller återvinning, dels för att säkra att det övriga omhändertas på ett acceptabelt sätt. Avfall skall i första hand återanvändas, i andra hand materialåtervinnas eller återvinnas genom energiutnyttjande och i sista hand deponeras. Konsumenterna skall på ett enkelt sätt kunna ta ansvar för att sortera sitt avfall. Det skall vara lägre soptaxa för den som sopsorterar och återvinningsstället skall ligga nära bostaden.

Kommunerna måste anpassa sin planering så att riktlinjer för ekologiskt byggande, biologisk avfallshantering, kollektivtrafiklösningar och förnybara energikällor blir självklara i planeringen av nya bostadsområden. Alltför många kommuner antar detaljplaner utan att ha beaktat kretsloppsprinciper för byggandet.

Näringsämnen skall kunna återföras till åkermarken. Urinseparering bör tillåtas vid all ny- och ombyggnation. Den småskaliga va-tekniken måste stödjas för att bättre kunna anpassas till ett kretsloppsbaserat biologiskt synsätt. En sådan utveckling kan behöva statlig stimulans i form av stöd till pilotprojekt, utveckling av lösningar och spridning av kunskap och erfarenheter. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring av gällande regler med målet att hushållens källsortering underlättas och stimuleras samt att urinseparering stimuleras vid nybyggnation och renovering.

Fel! Okänt namn

Tillgänglighet och äldre

Personer med funktionshinder

Samhället skall på olika sätt främja en utveckling av bostäder som är tillgängliga även för människor med olika typer av funktionsnedsättningar. Det kan handla om anpassning av hissar, rymligare badrum, bredare ingångar etcetera. Funktionshinder kan drabba vem som helst. För att minska behoven av att göra ombyggnationer skall krav på tillgänglighet ställas vid all nyproduktion. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna som sin mening.

För personer med funktionsnedsättningar är behovet av närservice stort. Utvecklingen mot fler och större externa köpcentrum motverkar en god service nära boendet. Detta medför ökade kostnader för samhället och en inskränkning i friheten för många individer.

Äldre

Hushållets utrymmesbehov ändras med tiden, allteftersom familjeförhållandena ändras. Samtidigt är bostadens lokalisering viktig för individens sociala nätverk och ibland även identitet. Ofta blir förändringar svårare ju äldre personen blir. Paradoxalt kan det sociala eller existentiella behovet av att stanna i en bostad öka, samtidigt som behoven av bostadens ytor minskar.

Problemen kring boendet och åldrandet kan förväntas bli viktigare i takt med demografiska förändringar i samhället. Det behövs därför en översyn av utvecklingstendenser och problem, stödformer och styrmedel kring boendet ur ett äldreperspektiv. Tillgänglighetsfrågorna är viktiga för många äldres möjlighet att bo kvar i sitt hem. Att kunna ta sig ut ur och in i bostaden och röra sig inom bostaden på ett säkert och enkelt sätt är givetvis mycket väsentligt.

Andelen platser på särskilt boende för äldre har minskat de senaste åren. Socialstyrelsen uttrycker farhågor över utvecklingen. En betydande del av minskningen består i att servicehus görs om till seniorboenden. Det är viktigt att kommunen fortsätter att ha verksamhet och gemensamhetslokal kvar efter ombildning. För att minska ensamheten som uppstår i och med utvecklingen av en ökad andel äldre som bor kvar i sitt ordinära boende behöver kommunerna ta ökat ansvar. Det kan handla om att tillhandahålla stora matsalar eller upprätta matlag i olika stadsdelar.

Många äldreboenden behöver rustas eller bytas ut. Statliga medel skall därför anslås för att förbättra boendesituationen för äldre med behov av särskilt boende. Det är viktigt att särskilda boenden finns i flera olika stadsdelar i en kommun. Tryggheten som finns i närmiljön är mycket värd ur ett hälsoperspektiv. Grönytor och möjlighet att ha husdjur på särskilda boenden skall inte underskattas. I anslutning till särskilda boenden skall också seniorboenden finnas – detta för att makar skall kunna bo relativt nära varandra trots att det bara är en som är i behov av särskilt boende. Kommuner som dröjer med att

verkställa beslut om särskilt boende skall tvingas betala den enskilde för plats hos annan utförare.

Fler olika boendeformer för äldre behövs. Miljöpartiet anser att äldrekooperativ skall uppmuntras från kommunerna och staten. De hinder som i dag många entusiaster stöter på i sitt arbete med att skapa äldrekooperativ skall identifieras och undanröjas. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till åtgärder som undanröjer de hinder för att starta äldrekooperativ som finns i dag samt att kommunerna uppmuntras att ingå borgensansvar när äldrekooperativ bildas.

Jämställdhet, barn och trygghet

Eftersom kvinnor har längre medellivslängd än män, och eftersom kvinnor ofta är den yngre i heterosexuella parrelationer, tenderar kvinnor att oftare vara ensamboende äldre. Bostäder och bostadsområden, men även arbetsplatser och offentliga lokaler, byggs fortfarande med alltför lite hänsyn till behoven hos barn, äldre och personer med funktionshinder. På motsvarande sätt som problem och lösningar kan bli synligare när fokus sätts på boende och åldrande finns anledning att se på boendet ur ett genusperspektiv. Risken att bli utsatt för övergrepp och andra brott är ständigt närvarande för många kvinnor. För lite hänsyn tas till kvinnors krav på trygghet vid utformning av till exempel tunnlar, gångbanor och grönska kring bostadsområdena.

Många funktioner i samhället är viktiga både för män, kvinnor och barn, men ur ett könsperspektiv särskilt viktigt för kvinnor, både med anledning av kvinnors önskemål och de till viss del andra levnadsmönster som kvinnor har. Dessa levnadsmönster kan dock lika gärna män välja att ha och förhoppningsvis kommer valen av levnadsmönster en gång att bli individuella och inte könsrelaterade. Till dess är det angeläget att göra en genusanalys på var och en av alla dessa aspekter.

Föräldrar med delad vårdnad av barnen har ofta svårt att finna bostäder i närheten av varandra, vilket medför långa restider mellan dagis, skola och hemmet. Kommunerna står således inför en ny typ av problem när föräldrar som separerat, som värnar om ett jämställt föräldraskap, behöver kunna bo nära varandra.

Miljöpartiet vill framhålla fokus på människan och att vi alla har rätt till boende i en miljö som är bra att leva i och tillfredsställer våra grundläggande behov av trygghet och säkerhet. En aktiv bostadspolitik innebär att sätta boendet och byggandet i fokus, för vår rätt till att i grunden känna oss hemma. En stor del av vårt liv är direkt beroende av den fysiska miljöns utformning.

Miljöer bör anpassas för att passa våra barn, inte minst därför att barnvänliga miljöer också är vuxenvänliga. Det skulle underlätta för alla, om de aktiviteter och hänsyn som i större utsträckning berör kvinnor skulle beaktas mer i samhällsplaneringen. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till hur jämställdhets- och barnperspektiv skall integreras vid bostadsplanering.

Fel! Okänt namn på

Ett särskilt problem rör situationen för dem som blivit utsatta för våld av sin partner. I dag tvingas de ofta bo kvar i samma kommun som förövaren. Det innebär en stor psykisk oro för alla inblandade. Kommunerna måste ta ett större ansvar för att erbjuda boende i andra kommuner. Här kan staten och kommunerna gemensamt främja ett sådant samarbete. Ett system för skyddat boende eller nytt boende i en annan kommun är angeläget även för andra typer av hotbilder, till exempel i samband med brott och utpressning. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till utformning av ett system för kommunal samverkan för att erbjuda våldsutsatta skyddat boende på annan ort.

Regionalpolitik

Storstad

Problemen och möjligheterna i glesbygdsområden är i stort desamma i hela landet: minskande och åldrande befolkning, bristande servicefunktioner, långa avstånd. Att det finns kollektivtrafik, goda transportmöjligheter, fungerande basservice och satsning på utbildning och entreprenörskap är centralt för att få ett hållbart boende och byggande på landsbygden.

Ett stort antal orter i Sverige har bostadsbrist. Detta gäller i första hand de tre storstadsområdena och expansiva högskoleorter. Det finns särskilda problem i Stockholm, där det höga trycket på bostadsmarknaden drivit fram en spekulationsekonomi. Det är ett problem som Stockholm delar med många andra huvudstäder, och i många andra länder är problemen ännu värre. Lagstiftningen behöver skärpas för att motverka svarthandel med bostäder. Troligen behövs även andra åtgärder. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till lagändringar och andra åtgärder som effektivt motverkar svarthandel med bostäder.

Samtidigt som bostadsbristen är stor finns det också många outnyttjade rum i befintliga hus. Det är viktigt att de som vill och kan hyra ut delar av sin bostad till andra inte hindras. Därför bör det vara skattefritt att som privatperson hyra ut ett begränsat antal rum i sin egen bostad. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna som sin mening.

Mindre städer och glesbygd

Andra orter har samtidigt problem med minskande befolkning, med allt vad det innebär. Även på sådana orter kan det dock finnas brist på lämpliga bostäder för människor som vill bo där. En anledning är att utflyttade eller deras efterkommande kan behålla bostäder av känslomässiga skäl eller som fritidsboende. I vissa turistorter tillkommer människor som köper permanentboende som fritidshus, kanske med tanke på en senare pensionering.

Fel! Okänt namn på

Det lokala inflytandet och det kommunala planansvaret bör stärkas. Möjligheten att införa en modell med en avgift för det renodlade ansvaret för samhällsbyggnation som finns inom kommunen bör utredas. Syftet är att öka kommunens intäkter och att se till att även icke permanentboende, inklusive utländska medborgare, betalar en smärre avgift till gagn för utvecklingen av kommunen. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna som sin mening.

Vi ser ett starkt behov av en ökad regional samverkan såväl mellan kommuner, som kring större frågor som handlar om att ge utrymme för hållbara lösningar kring energi och transporter, men också sådant som handlar om skolor och bostäder.

Koncentrationen av befolkningsökningen till vissa orter och regioner med bostadsbrist som resultat är delvis en utveckling som individer önskar, en strukturell utveckling med både ekonomiska och kulturella drivkrafter. Men många upplever den också som en neutral eller rentav negativ utveckling. Man skulle gärna bo någon annanstans om det fanns försörjnings- eller utbildningsmöjligheter.

Efter förslag från Miljöpartiet införs ett regionalt förhöjt grundavdrag i inre Norrland och några kommuner i nordvästra Svealand, från och med inkomståret 2006. I budgetpropositionen vill regeringen skrota detta bidrag. Grundavdraget bör kvarstå och på sikt höjas från 2 500 kronor till 5 000 kronor. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna som sin mening.

Samhällsplanering

Buller

Avsaknaden av tysta rum och miljöer i våra tätorter, på landsbygden och i naturen är ett stort problem. Vi ser att bullerproblematiken ökar i samhället och att det är fler och fler som utsätts för alldeles för mycket buller. Många har svårt att sova, till följd av buller från bilar och ventilationssystem. Vi vet med exempel från storstäderna att bullernivåer och utsattheten för buller följer sociala boendemönster. I välbärgade områden sker det och har skett många förbättringar de senaste åren. I områden med en större social problematik utsätts också de boende för mer föroreningar och buller.

Buller måste åtgärdas så långt som möjligt men det måste ändå finnas en viss flexibilitet så att viktiga förtätningar och omvandling av till exempel industrimark till bostäder inte hindras. Även då källan till buller inte kan reduceras, måste "tysta platser och rum" planeras in, i såväl inomhus- som utomhusmiljön.

Ansträngningarna inom planeringen skall fokuseras på att skapa bullerfria oaser såväl i bostadsområden som ute i naturen. Bullerkartläggningar och utpekandet av särskilt olämpliga ställen för bostäder måste göras i städerna. Det bör också skapas möjlighet att erhålla bidrag för bulleråtgärder vid ombyggnation och renovering samt att det ställs höga krav på att skapa tysta rum

Fel! Okänt namn på

vid nybyggnation och nyanläggning inom städer. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna som sin mening.

Externa köpcentrum

Etablering av externa köpcentrum leder till förändrade inköps- och resmönster. Enligt flera studier ökar bilresandet till följd av detta och därmed också påverkan på miljön. Handel med mat, kläder, husgeråd och annat som människor behöver till vardags skall inte byggas i tätorternas utkanter dit det är svårt att ta sig utan bil. Externhandel med dagligvaror utarmar servicen i stadsdelar, landsbygd och glesbygd och utgör även ett hot mot handeln i innerstaden. Ungdomar, äldre, handikappade och låginkomsttagare är grupper som särskilt drabbas när dagligvaruhandeln utarmas.

Etablering av externhandel skall räknas som miljöfarlig verksamhet och alltid föregås av en miljökonsekvensbeskrivning och tillståndsprövning enligt miljöbalken. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna som sin mening.

Även de sociala konsekvenserna skall belysas. På grund av negativ miljöpåverkan borde man alltid behöva redovisa kompensatoriska åtgärder vid etableringen, till exempel genom finansierandet av en del av kollektivtrafiken eller anordnande av en extra busshållplats invid köpcentrum. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna som sin mening.

Ett tillfälligt stopp för etablering av externa köpcentrum bör införas bland annat för att ytterligare utvärdera konsekvenserna av sådana etableringar ur miljösynvinkel och social synvinkel samt för att skärpa reglerna för nya etableringar i framtiden. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna som sin mening.

Mobilmaster, lågstrålande zoner och elallergi

Elallergi är ett funktionshinder som drabbar alltfler människor. Forskningsläget är än så länge osäkert men antalet elöverkänsliga ökar hela tiden och många människor upplever att dessa samband mellan obehag och elektromagnetisk strålning medför att samhället måste ta problemen på allvar. Många gånger är även elöverkänsliga känsliga för kemikalier, ljud och ljus. De statliga reglerna för bostadsanpassningsbidraget undantar i dag elöverkänsliga från rätten till bidrag för att elsanera sina bostäder.

Oavsett orsakerna till elallergi måste de människor som drabbas få adekvat hjälp för att klara sitt boende, till exempel ekonomiskt bistånd till elsanering av boendet. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna som sin mening.

Den påverkan och den oro som många upplever i samband med basstationer för mobiltelefoni måste tas på allvar. Därför har Post- och telestyrelsen på sin hemsida ett nationellt register för mobilsändare. Registret är än så länge ofullständigt och måste kompletteras. För att kommuninvånare och politiker skall kunna styra utvecklingen på detta område måste en bygglovsplikt infö-

ras för basstationer för antenner för basstationer för mobiltelefoni. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna som sin mening.

Allt fler kommuner fattar i dag beslut om så kallade lågstrålande zoner i sin översiktsplan. Detta innebär att man skiljer ut ett specifikt område med i dag lägre elektromagnetisk strålning än omgivningen. I dag finns emellertid inget lagrum som tydligt ger kommunerna mandat att peka ut lågstrålande zoner. Lagstiftningen måste ändras så att kommuner kan reservera områden som är lågstrålande i översikts- och detaljplaner. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till ändringar i lagstiftningen som gör detta möjligt.

Boende – en ovillkorlig rättighet

Segregation

Bostadssegregation kan ha såväl ekonomiska som etniska grunder. Segregationens negativa effekter, såsom känslor av utanförskap och ”vi och dom”-attityder, kan motverkas genom att människor möts över gränser och olikheter. Bostadssegregationen stävjas kanske främst genom minskade klassklyftor och kraftiga insatser mot den diskriminering av invandrare som råder på bostads- och arbetsmarknaden. En mångfald av upplåtelseformer för bostäder i samma område främjar social och ekonomisk mångfald. För att bryta segregationen bör fler hyresrätter byggas i ”rika” områden, och bostadsrätter, radhus och villor bör byggas i områden som i dag domineras av hyresrätter. Alla bostadsområden bör omfatta mer än en upplåtelseform. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till ändringar i lagstiftning i denna del.

Hemlöshet

Att vara utan bostad skapar försämrad livskvalitet och inverkar negativt på hela individens livssituation, oavsett omständigheterna kring den bostadslösa. Utan hem blir det ytterst svårt att tillgodogöra sig sina rättigheter, sköta arbete eller annan sysselsättning, umgås med nära och kära etcetera. Att ta sig ur hemlösheten och etablera ett varaktigt boende med de höga hyror som tillgängliga bostäder har är svårt, och eftersom det är svårt att få jobb utan bostad och bostad utan jobb hamnar bostadssökande lätt i ett ”moment 22”. Det är nödvändigt med en granskning av hur kommunerna uppfyller sitt bostadsförsörjningsansvar utifrån den hemlöshet som drabbar många människor. Vidare bör en rättighetslagstiftning som ger alla i Sverige rätt till en bostad införas. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till en sådan lagstiftning.

Hemlösa är ingen homogen grupp med några speciella egenskaper, utan det gemensamma är avsaknaden av en fast bostad. Studenter, ungdomar, arbetslösa, elallergiska, personer med ekonomiska problem och psykiskt sjuka är några utsatta grupper på bostadsmarknaden.

Fel! Okänt namn på

Sverige har välutvecklade normer för hur en bostad skall se ut. Kvalitetskraven är högt ställda på nybyggnationer. Tanken är god utifrån idén att ingen skall behöva bo med lägre standard av ekonomiska skäl. En del kan dock vilja bo i bostäder med fullt dräglig men lägre kvalitet och med möjlighet att successivt anpassa sig till normstandard, utifrån sin situation i livet.

Missbruk, psykisk ohälsa, betalningsanmärkningar, vräkning, arbetslöshet och bostadsbrist uppges som problem bland många hemlösa. För att komma till rätta med dessa orsaker finns det få insatser i dag då de flesta hyresvärdar, inklusive allmännyttan, har krav på en stabil ekonomisk situation för att ge den enskilde ett hyreskontrakt och man godkänner inte försörjningsstöd från socialtjänsten som en stadigvarande inkomst.

Inga barnfamiljer skall kunna vräkas. Kommunen måste ta aktiv kontakt med de familjer som har problem med sitt boende. Så snart kronofogdemyndigheten får veta att vräkning kan komma att bli aktuellt, bör den meddela socialnämnden i kommunen. Socialnämnden skall då vara skyldig att snabbt ta fram en handläggare, så att de hinner göra något innan vräkningen verkställs. Riksdagen begär att regeringen återkommer med ändringar i lagstiftningen i denna del.

Anständiga bostäder är den bästa praktiska lösningen för hemlösa eftersom härbärgen och andra tillfälliga lösningar bara är ett sätt att upprätthålla problemet med hemlöshet, inte ett sätt att lösa det. Den sociala bostadspolitiken bör stärkas genom en ny lag om inrättandet av bostadsförmedlingar med inriktning mot sociala strävanden och integrationssträvanden. Dessa bostadsförmedlingar skall få ekonomiska bidrag för att köpa upp lägenheter till förmån för hemlösa. Genom slumpvis och anonym utplacering av dessa lägenheter, motverkas stigmatisering och segregation. Som förebild för denna bostadsförmedling används den finländska modellen Y-foundation, som är en bostadsstiftelse för hemlösa. Socialtjänstlagen borde vara tillräcklig för att avgöra i vilken situation en person skall befinna sig för att, enligt ovan nämnda modell, få möjlighet till en permanent bostad. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till en sådan lagstiftning.

Att flytta hemifrån, studera och bilda familj

Det är på många orter svårt för unga att flytta hemifrån och få en bostad. I storstäderna är köerna långa till hyresrätter, och eftersom det är svårt för många unga att hitta fast anställning får de heller inte låna pengar för att köpa en bostad. Därför tvingas man bo kvar hemma långt upp i åldrarna trots behovet av att skapa ett eget vuxenliv. Många ungdomar fortsätter att studera efter gymnasiet och kan tvingas välja studieort utifrån var föräldrar eller andra anhöriga bor i stället för vilken utbildning som är bäst för framtiden.

Bostadsbidraget är ett viktigt solidariskt instrument och måste därför vara träffsäkert. Särskilt barnfamiljer, ungdomar och socialt utsatta grupper måste ha ett stöd för att klara sin situation.

Fel! Okänt namn på

Bostadsbidraget skall kunna användas för att lösa problematiken för den som är hemlös och måste därför kunna följa med individen, som en garanti till hyresvärden, så att den hemlöse får en bostad.

För många är kollektivboendet en bra och billig form som skapar en möjlighet att börja det första boendet. Det bör byggas bostäder som redan från början är anpassade för kollektivboende samt kollektivliknande boenden med partiella hyreskontrakt som innebär att fler unga får chans till ett förstahandsboende. Kollektiva hyreskontrakt skall inte diskrimineras vid ansökningar, vilket ofta sker då hyresvärden hellre ser att hyresgästerna ansöker som ensamstående eller i par. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till hur antalet bostäder för kollektivboende kan ökas.

För att tillgodose studenternas behov av ett rimligt boende på studieorten bör tilldelningen av högskoleplatser också ta hänsyn till boendebudet på högskoleorten. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna som sin mening.

Funktionshindrade studenter skall garanteras bostäder anpassade till deras behov och studenter med barn skall ha möjlighet till förtur till bostäder. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna som sin mening.

Fastighetsskatten

Att ha en skatt på boende är problematiskt. På sikt bör fastighetsskatten därför avskaffas. Eftersom fastighetsskatten ger närmare 30 miljarder i inkomster per år till statskassan så kan det ta tid att ersätta detta bortfall. Våra förslag kring fastighetsskatten har vi utvecklat i vår budgetmotion, och skall inte vidare utvecklas här.

Fastighetsskatten bör dock även anpassas efter vilken miljöpåverkan fastigheten har. Hus med förnuftiga uppvärmningssystem och bra isolering skall beskattas lägre än hus med hög energiförbrukning. Förnybara energislag skall gynnas på bekostnad av olja och direktverkande el. Det är också viktigt att miljöförbättrande investeringar i fastigheter leder till en lägre fastighetsskatt, och inte som i dag en högre skatt. Drivkrafterna att satsa på miljöförbättrande åtgärder i boendet måste gynnas. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till hur fastighetsskatten skall utformas för att gynna investeringar i hållbar teknik och minskad miljöpåverkan.

Strandskyddet

Frågan om strandskydd har aktualiserats särskilt på senare år i samband med återkommande översvämningar till följd av klimatförändringar. Strandskyddet tillkom redan år 1952, som en del av allemansrätten, för att ge människor en möjlighet att vistas vid vatten. Strandskyddet gäller upp till 100 meter från strandlinjen med möjlighet för utökning till 300 meter. Det gäller också för vattendrag med ett avstånd på 50 meter. Ett syfte med strandskyddet är att ge

Fel! Okänt namn på

skydd åt växter och djur som är beroende av strand- och vattenmiljön för sin överlevnad.

Det finns också en möjlighet att ge dispens, men tanken var att dispens skulle ges restriktivt och föregås av en seriös prövning av hur det skulle påverka det rörliga friluftslivet och inkräkta på allemansrätten och på växt- och djurlivet. Problemet är att dispenserna leder till en orättvis situation mellan kommuner och regioner och att Naturvårdsverket inte hinner pröva dem. Strandnära bebyggelse innebär att biologiska värden och friluftsvärden försvinner för alltid. Stränderna privatiseras och allmänhetens tillgänglighet till bad och rekreation försvåras allteftersom exploateringen fortskrider. Det krävs en skärpning av både lagstiftning och dispenser. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna som sin mening. Staten skall också kunna undanta vissa geografiska områden från dispenser. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till lagändringar i denna del.

Stockholm den 31 oktober 2006

Maria Wetterstrand (mp)

Peter Eriksson (mp)

Max Andersson (mp)

Bodil Ceballos (mp)

Gunvor G Ericson (mp)

Mikael Johansson (mp)

Helena Leander (mp)

Thomas Nihlén (mp)

Esabelle Reshdouni (mp)

Karin Svensson Smith (mp)

Jan Lindholm (mp)

Per Bolund (mp)

Tina Ehn (mp)

Ulf Holm (mp)

Mehmet Kaplan (mp)

Karla López (mp)

Mats Pertoft (mp)

Peter Rådberg (mp)

Mikaela Valtersson (mp)